

ERFGOED ALS ICONEN

Sinds maart is **MAX VAN AERSCHOT** stadsbouwmeester van Haarlem. Met nadruk bouwmeester, dus geen stadsarchitect. 'Zo heette de functie wel vroeger. Misschien is het visionair maar ik wil Haarlem ontwikkelen in een breder verband, het gaat niet alleen om het ontwerpen van gebouwen, het gaat om het grote geheel.'

Omdat er vergaderd wordt in het kantoor van Max van Aerschot (1952) wordt uitgeweken naar een Haarlemse horecagelegenheid. Een van de vele in de buurt van de opgeknapte Grote Markt. Het eerste contact loopt niet al te soepel, hij heeft maar vier uur geslapen, moet even omschakelen en dat uit zich in de behoefte tot controle. Gaandeweg het gesprek komt hij los en begint te lijken op de man die hij is. Gepassioneerd, begaan met Haarlem en de regio, thuis in bestuurlijke zaken en iemand die zich kwetsbaar op kan stellen zonder aan kracht in te boeten.

Dynamiek

Over zijn functie als stadsbouwmeester zegt hij: 'In principe heeft het gemeentebestuur vastgesteld dat ze meer behoefte hadden aan

een figuur die advies en inhoud kan geven aan het realiseren van de ruimtelijke ordening van Haarlem. Iemand die de dynamiek in de gaten houdt en die zorgt dat beleidsmatige besluiten gestalte krijgen. Er was duidelijk behoefte aan een overall visie, de gedachte dat het allemaal voor elkaar gaat komen. Ik ben ingehuurd voor vier dagen in de week om te zorgen dat er een verschuiving plaatsvindt van het vastleggen van wat allemaal wel of niet kan naar het daadwerkelijk mogelijk maken dat er wat tot stand komt.'

'Ik heb de instelling dat alles wat borrelt ook moet landen, de ontwikkelingsplannen

'IK BEN NIET DE TWEEDE BURGEMEESTER'

een andere dimensie geven. Haarlem moet ontwikkeld worden in een breder verband, passend in de regio. Haarlem is meer dan een aantal historische gebouwen en buitenwijken. Haarlem heeft veel kwaliteiten vanuit een historisch perspectief. Ik heb wel sterk de behoefte om dat culturele erfgoed vast te houden. Als je dat koppelt aan de behoefte aan meer leef- en woonruimte dan heb je een oplossing. Het zijn componenten die op elkaar moeten aansluiten.'

Volgens Van Aerschot is Haarlem een stad met een hoog intelligentieniveau. 'Er is veel beweging in de burgerij. Daar kun je veel mee doen, dat zie ik absoluut niet als een bedreiging. Gelukkig heb ik veel draagvlak, ik wil ook zo veel mogelijk de mensen bij de ontwikkeling betrekken. Nee, ik ben niet de tweede burgemeester, dat is niet aan de orde.'

Eigen stempel

Wil Max van Aerschot dan zijn eigen stempel drukken niet drukken op Haarlem? Net zoals

hij een duidelijke visie uitdraagt in zijn ontwerp van het Dantuma-gebouw? 'Nee, niet in de zin van: dat is een typisch Max van Aerschot-gebouw. Het gaat om de rol van het gebouw in de omgeving, zowel fysiek als in de tijd. Mijn doel is niet dat ik herkenbaar ben, maar dat mijn handtekening zichtbaar is in de bruikbaarheid van het gebouw. Past het, is het een natuurlijk object dat opgaat in het geheel. De omgeving, dat is mijn stijl!'

Zijn manier van werken is best revolutionair te noemen. Het opnieuw rangschikken van dingen, zo dat ze een maximaal product opleveren staat lijnrecht tegenover de gedachten die men heeft van een architect en die veel van zijn beroepsgenoten ook in stand willen houden. Ook bijzonder is het feit dat hij het, ondanks eigen inzicht en creativiteit, goed kan vinden in bestuurlijke zaken en vergaderingen. 'Terwijl ik me eigenlijk kwetsbaar opstel. Ik durf best toe te geven aan het feit dat ik afhankelijk ben, niet mijn eigen visie door kan drukken, kost wat kost. Ik heb ook niet de wijsheid in pacht.'

Maar hij draagt wel heel duidelijk uit wat hij wil: de dingen aan elkaar verbinden zodat het een goed totaal oplevert. 'Ik leer ook van alle processen, tracht er de sterke en zwakke kanten in te ontdekken. Een stadsbouwmeester moet alles transparant kunnen maken. Eigenlijk stroomt er kunstenaarsbloed door mijn aderen maar het platform waarbinnen ik werk geeft me een bepaalde verantwoordelijkheid die ik moet accepteren. Ik kan niet mijn eigen kunstje doen. Dat vind ik niet erg, maar een uitdaging. Een stad is een organisch proces en heel fascinerend.'

Datgene wat hem ook fascineert is het cultureel/industriële erfgoed van Haarlem. De verlaten fabriekscomplexen, oude scholen en ziekenhuizen. Zijn ideaal en dus ook opgave is om die gebouwen een nieuw leven te geven en als beeld te behouden. Zo behield hij op

de voormalig Droste Cacao-locatie de silo als beeld. Naast de silo staat kantoor Dantuma, een gebouw dat in stedenbouwkundig opzicht een bijzondere positie inneemt. Fungeert ook als geluidswal voor de nieuwe woningen op deze locatie en wordt daarmee een modern bastion. Precies datgene dat Max van Aerschot beoogde. Het enige dat er mist is de chocoladegeur die altijd over het Spaarne hing. 'Er zijn honderden dingen die we zouden kunnen slopen maar laten we ze proberen te behouden als iconen, zodat ze herkenbaar blijven als erfgoed.'

Huiskamer

Max van Aerschot wilde altijd al architect worden. Hij was van jongs af aan geïnteriseerd door ruimte en de mogelijkheid daar iets mee te doen en uitermate geïnteresseerd in kunst en cultuur. Het leukste van Haarlem vindt hij zelf de historische binnenstad die hij ziet als

zijn huiskamer. Hoewel hij de woorden mooi en lelijk niet wil horen. 'Die horen thuis in

'EIGENLIJK STROOMT ER KUNSTENAARSBLOED DOOR MIJN ADEREN'

mode en cosmetica. Ik heb de sterke behoefte om te creëren, ben een doener. Mijn hoogste ideaal is de universele mens. Maar dat is een ideaalbeeld, dat word je niet. Ik ben geen wonderkind maar streef wel een hoger doel na. Mijn werk voelt niet als werken, ik ken ook geen werktijden. Alles wordt steeds breder en interessanter, je kunt steeds meer naar je toe trekken. Ik voel me heel erg op mijn gemak in deze functie.' ■